

Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (åttonde avdelningen i utökad sammansättning)

den 7 november 2019*

”Institutionell rätt – Europaparlamentet – Beslut varigenom vissa av ett politiskt partis utgifter förklaras inte vara bidragsberättigande avseende räkenskapsåret 2015 – Beslut varigenom bidrag beviljas för räkenskapsåret 2017 och förfinansieringen fastställs till 33 procent av det maximala bidragsbeloppet under förutsättning att bankgaranti ställs – Kravet på opartiskhet – Rätten till försvar – Budgetförordningen – Budgetförordningens tillämpningsföreskrifter – Förordning (EG) nr 2004/2003 – Proportionalitet – Likabehandling”

I mål T-48/17,

Alliance for Direct Democracy in Europe ASBL (ADDE), Bryssel (Belgien), inledningsvis företrätt av L. Defalque och L. Ruessmann, båda i egenskap av ombud, därefter av advokaten M. Modrikanen och slutligen av advokaten Y. Rimokh,

sökande,

mot

Europaparlamentet, företrätt av C. Burgos och S. Alves, båda i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan enligt artikel 263 FEUF om ogiltigförklaring av parlamentets beslut av den 21 november 2016 varigenom vissa utgifter förklaras inte vara bidragsberättigande avseende räkenskapsåret 2015 och parlamentets beslut FINS-2017-13 av den 12 december 2016 varigenom sökanden beviljas bidrag för räkenskapsåret 2017, i den mån förfinansieringen begränsas till 33 procent av det maximala bidragsbeloppet under förutsättning att bankgaranti ställs,

meddelar

TRIBUNALEN (åttonde avdelningen i utökad sammansättning),

sammansatt av A. M. Collins (referent), ordförande samt domarna M. Kancheva, R. Barents, J. Passer och G. De Baere,

justitiesekreterare: handläggaren F. Oller,

efter den skriftliga delen av förfarandet och förhandlingen den 8 maj 2019,

följande

* Rättegångsspråk: engelska.

Dom

Bakgrund till tvisten

- 1 Sökanden, Alliance for Direct Democracy in Europe ASBL (ADDE), är ett politiskt parti på europeisk nivå i den mening som avses i artikel 2.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2004/2003 av den 4 november 2003 om regler för och finansiering av politiska partier på europeisk nivå (EUT L 297, 2003, s. 1).
- 2 Den 30 september 2014 ingav sökanden, med stöd av artikel 4 i förordning nr 2004/2003, en ansökan om finansiering ur Europeiska unionens allmänna budget för räkenskapsåret 2015.
- 3 Europaparlamentets presidium antog vid sitt sammanträde den 15 december 2014 beslut FINS-2015–14 om att bevilja sökanden bidrag på ett maximalt belopp om 1 241 725 euro för räkenskapsåret 2015.
- 4 Den 18 april 2016 antog den externa revisorn sin revisionsrapport enligt vilken utgifter på 157 935,05 euro inte bedömdes vara bidragsberättigande för räkenskapsåret 2015.
- 5 Från och med maj år 2016 utförde parlamentets avdelningar ytterligare kontroller. Till följd av dessa kontroller skickade parlamentet den 23 maj 2016 en skrivelse till sökanden, i vilken denna informerades om ett beslut som parlamentets presidium hade meddelat den 9 maj 2016. I detta beslut angavs kriterierna för tolkningen av förbudet att finansiera folkomröstningskampanjer.
- 6 Den 26 och den 27 september 2016 genomförde parlamentets tjänstemän ett kontrollbesök i sökandens lokaler.
- 7 Den 30 september 2016 ingav sökanden en ansökan om finansiering ur Europeiska unionens allmänna budget för räkenskapsåret 2017.
- 8 Genom skrivelse av den 14 oktober 2016 underrättade generaldirektören för parlamentets generaldirektorat för ekonomi sökanden om att en rad utgifter, på grundval av den externa revisionsrapporten och de ytterligare kontroller som parlamentet utfört, inte ansågs vara bidragsberättigande för räkenskapsåret 2015. Sökanden bereddes tillfälle att yttra sig senast den 4 november 2016.
- 9 Den 2 november 2016 yttrade sig sökanden över skrivelsen från generaldirektören för parlamentets generaldirektorat för ekonomi av den 14 oktober 2016. Sökanden begärde även att få yttra sig vid det sammanträde med parlamentets presidium som planerats för antagandet av beslutet om den slutliga rapport som sökanden hade lagt fram för räkenskapsåret 2015.
- 10 Parlamentets generalsekreterare anmodade den 10 november 2016 parlamentets presidium att fatta beslut om den slutliga rapport som sökanden hade lagt fram för räkenskapsåret 2015 och att fastställa att vissa utgifter inte var bidragsberättigande.
- 11 Under sitt sammanträde den 21 november 2016 såg parlamentets presidium över den slutliga rapport som sökanden hade ingett för räkenskapsåret 2015 efter det att räkenskaperna hade avslutats för det nämnda räkenskapsåret. Presidiet förklarade att beloppet på 500 615,55 euro inte var bidragsberättigande och fastställde det slutliga bidragsbelopp som sökanden beviljades till 820 725,08 euro. Sökanden skulle därför återbetala 172 654,92 euro (nedan kallat det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015).

- 12 Parlamentets generalsekreterare anmodade den 5 december 2016 presidiet att fatta beslut gällande ansökningarna om finansiering ur Europeiska unionens allmänna budget för räkenskapsåret 2017, vilka hade inkommit från ett antal politiska partier och stiftelser på europeisk nivå, däribland sökanden.
- 13 Europaparlamentets presidium antog vid sitt sammanträde den 12 december 2016 beslutet FINS-2017–13, enligt vilket sökanden beviljades ett bidragsbelopp på maximalt 1 102 642,71 euro för räkenskapsåret 2017. I beslutet angavs att förskottsfinansieringen skulle begränsas till 33 procent av det maximala bidragsbeloppet, och detta under förutsättning att en bankgaranti skulle ställas på första begäran (nedan kallat det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017). Beslutet undertecknades och delgavs sökanden den 15 december 2016.

Förfarande och parternas yrkanden

- 14 Sökanden har väckt förevarande talan genom en ansökan som inkom till tribunalens kansli den 27 januari 2017.
- 15 Genom särskild handling som inkom till tribunalens kansli samma dag ansökte sökanden om interimistiska åtgärder. Denna begäran avslogs genom beslut av den 14 mars 2017, ADDE/Europaparlamentet (T-48/17 R, ej publicerat, EU:T:2017:170). Beslut om rättegångskostnaderna i det förfarandet kommer att meddelas senare.
- 16 Efter det att den skriftliga delen av förfarandet hade avslutats, kallades sökanden till en förhandling som ursprungligen skulle äga rum den 6 juni 2018 men vilket sköts upp till följd av att sökandens ombud inte var tillgängligt.
- 17 Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 30 juli 2018 ansökte sökanden om rättshjälp enligt artikel 147 i tribunalens rättegångsregler. Med hänsyn till parlamentets yttrande, och efter att ha ställt vissa frågor till sökanden, och efter att ha anmodat sökanden om att inkomma med vissa handlingar som en åtgärd för processledning enligt artikel 89 i rättegångsreglerna, avtog tribunalen ansökan om rättshjälp genom beslut av den 5 februari 2019, ADDE/Europaparlamentet (T-48/17 AJ, ej publicerat).
- 18 Efter det att sökanden hade utsett ett nytt ombud, utvecklade parterna sin talan och svarade på tribunalens muntliga frågor vid förhandlingen den 8 maj 2019.
- 19 Sökanden har yrkat att tribunalen ska
- ogiltigförklara det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015,
  - ogiltigförklara det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017, i den mån förskottsfinansieringen begränsas till 33 procent av det maximala bidragsbeloppet, under förutsättning att en bankgaranti ställs, och
  - förplikta parlamentet att ersätta rättegångskostnaderna
- 20 Parlamentet har yrkat att tribunalen ska
- ogilla talan, och
  - förplikta svaranden att ersätta rättegångskostnaderna, inbegripet kostnaderna för det interimistiska förfarandet.

Rättslig bedömning

Talan om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015

- 21 Till stöd för sin talan om ogiltigförklaring av beslutet varigenom vissa utgifter förklarades inte vara bidragsberättigande för räkenskapsåret 2015 har sökanden åberopat tre grunder. Den första grunden avser åsidosättande av principen om god förvaltningssed och rätten till försvar. Den andra grunden avser åsidosättande av artiklarna 7–9 i förordning nr 2004/2003 och den tredje grunden avser åsidosättande av proportionalitetsprincipen samt principen om likabehandling.
- 22 Eftersom ansökan varigenom talan har väckts inte innehåller något resonemang till utveckling för den tredje grunden, som därmed har anförts på ett rent abstrakt sätt, kan denna grund inte tas upp till sakprövning. Kraven i artikel 76 d i rättegångsreglerna kan nämligen inte anses uppfyllda enbart genom ett åberopande av den unionsrättsliga princip som påstås ha blivit åsidosatt, utan att de faktiska och rättsliga omständigheter som påståendet grundas på anges (dom av den 3 maj 2007, Spanien/kommissionen, T-219/04, EU:T:2007:121, punkt 89).

Påståendet att principen om god förvaltningssed och rätten till försvar har åsidosatts

- 23 Den första grund som åberopats till stöd för talan om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015 består av två delar. Som första del av den första grunden har sökanden gjort gällande att parlamentet har åsidosatt principen om god förvaltningssed och artikel 41 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan), eftersom det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015 på grund av presidiets sammansättning varken är rättvist eller opartiskt. Sökanden har i synnerhet anført att det i sammansättningen av detta presidium, som består av parlamentets talman och 14 vice talmän, inte återfinns en enda företrädare för så kallade "euroskeptiska" partier. Presidiet kan således inte, med beaktande av dess sammansättning, säkerställa en opartisk och objektiv kontroll av de medel som tilldelas de europeiska politiska partier och stiftelser som dessa är knutna till. Detta bekräftas för övrigt av att en oberoende myndighet har inrättats i detta syfte genom artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 av den 22 oktober 2014 om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser (EUT L 317, 2014, s. 1).
- 24 Sökanden har dessutom hävdats att Ulrike Lunacek, vice talman vid parlamentet, som tillhör gruppen The Greens/European Free Alliance (De Gröna/Europeiska fria alliansen) och är ledamot av parlamentets presidium, före det sammanträde som ledde till antagandet av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015, offentligt uttryckte sig på ett sätt som visade hennes fientlighet och bristande opartiskhet gentemot sökanden.
- 25 Som andra del av den första grunden till stöd för yrkandet att det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015 ska ogiltigförklarats, har sökanden gjort gällande att rätten till försvar, i synnerhet rätten att höras, vilka säkerställs genom artikel 41.2 a i stadgan och artikel 224 i den version av parlamentets arbetsordning som var i kraft vid den aktuella tidpunkten, har åsidosatts. Sökanden hävdar att dess skriftliga yttrande av den 2 november 2016 inte lämnades till parlamentets presidium. I det meddelande som parlamentets generalsekreterare adresserade till presidiet angavs enligt sökanden endast att detta yttrande fanns tillgängligt på begäran. Sökanden har även anført att trots en begäran om detta har sökanden inte beretts tillfälle att yttra sig inför presidiet vid det sammanträde då det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015 antogs. Slutligen har sökanden påpekat att det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015 redan hade antagits och undertecknats före sammanträdet vid parlamentets presidium den 21 november 2016, eftersom sökanden mottog detta beslut via e-post innan sammanträdet hade avslutats.

- 26 Sökanden har i sin replik tillagt att dess skriftliga yttrande av den 2 november 2016 inte har beaktats, kommenterats eller tillbakavisats av generaldirektören för parlamentets generaldirektorat för ekonomi eller av parlamentets generalsekreterare i meddelandet till parlamentets presidium. Enligt sökanden var den skrivelse som generaldirektören för ekonomi tillställde sökanden den 14 oktober 2016 och generalsekreterarens skrivelse av den 10 november 2016 identiska. Mot bakgrund av dessa överväganden har sökanden gjort gällande att dess rätt att yttra sig inför den behöriga myndigheten, det vill säga presidiet, har åsidosatts.
- 27 Parlamentet har bestritt sökandens argument.
- 28 Vad gäller åsidosättandet av principen om god förvaltningssed har parlamentet hävdat att sökanden inte har lagt fram några bevis för att dess presidium var partiskt. Presidiets behörighet att anta beslut om finansiering av politiska partier på europeisk nivå följer för övrigt av artikel 224 i den version av parlamentets arbetsordning som var i kraft vid den aktuella tidpunkten och av artikel 4 i beslut av Europaparlamentets presidium av den 29 mars 2004 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2004/2003 om regler för och finansiering av politiska partier på europeisk nivå, i dess ändrade lydelse (EUT C 63, 2014, s. 1), (nedan kallat presidiets beslut av den 29 mars 2004). Sökanden har inte framställt någon invändning om rättsstridighet avseende dessa bestämmelser. Parlamentet har dessutom påpekat att förordning nr 1141/2014 inte är tillämplig i förevarande fall och att behörigheten att anta beslut om ansökningar om finansiering alltid tillkommer parlamentet och inte den oberoende myndighet som inrättats genom denna förordning.
- 29 Parlamentet har i sin duplik gjort gällande att sökandens påståenden om bristande opartiskhet hos en av presidiets ledamöter enbart gällde en enskild person i detta organ. De ifrågavarande uttalandena tyder enligt parlamentet inte på en bristande opartiskhet utan på att denna ledamot redan hade granskat frågan och beslutat hur denna skulle rösta under presidiets sammanträde.
- 30 Vad gäller det påstådda åsidosättandet av rätten till försvar och rätten att höras har parlamentet gjort gällande att sökanden beretts tillfälle att yttra sig över den omständigheten att en rad utgifter riskerade att betraktas som icke-bidragsberättigande för räkenskapsåret 2015, vilket sökanden gjorde den 2 november 2016. Enligt parlamentet granskades yttrandet av generaldirektören för ekonomi, som ansåg att innehållet i yttrandet inte motbevisade att de ifrågavarande utgifterna inte var bidragsberättigande. Parlamentet har vidare påpekat att det i skrivelsen från generalsekreteraren av den 10 november 2016, i vilken presidiet anmodades att anta det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015, uttryckligen hänvisades till detta yttrande. I denna skrivelse angavs även, enligt parlamentet, att samma yttrande fanns tillgängligt hos dess sekretariat på begäran. När det slutligen gäller påståendet att nämnda beslut antogs och undertecknades före presidiets sammanträde, har rådet hävdat att även om beslutet förbereddes före sammanträdet, skickades det till sökanden först efter det att presidiet hade diskuterat frågan och antagit beslutet.
- 31 Tribunalen anser att det är lämpligt att först pröva den andra delen av den första grunden som har åberopats till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015.
- 32 Enligt artikel 41.2 a i stadgan innebär rätten till god förvaltning bland annat att var och en har rätt att bli hörd innan en enskild åtgärd som skulle beröra honom eller henne negativt vidtas mot honom eller henne.
- 33 Enligt artikel 224.3 i den version av parlamentets arbetsordning som var i kraft vid den aktuella tidpunkten, godkände parlamentets presidium, efter budgetårets slut, den slutliga verksamhetsrapporten och den ekonomiska redovisningen för det bidragsberättigade politiska partiet.

Enligt artikel 224.5 ska presidiet agera på grundval av ett förslag från generalsekreteraren. Utom i de fall som avses i punkterna 1 och 4 i denna artikel, ska presidiet innan det fattar beslut bereda företrädare för det berörda politiska partiet tillfälle att yttra sig.

- 34 Iakttagandet av rätten till försvar utgör en allmän unionsrättslig princip som är tillämplig så snart en myndighet avser att vidta en åtgärd gentemot en person som går denne emot. Personer till vilka ett beslut som påtagligt påverkar deras intressen riktas ska, med stöd av denna princip, ges möjlighet att på ett meningsfullt sätt yttra sig över de uppgifter som myndigheten avser att lägga till grund för sitt beslut. De ska i detta avseende beredas en tillräcklig tidsfrist (dom av den 18 december 2008, *Sopropé*, C-349/07, EU:C:2008:746, punkterna 36 och 37).
- 35 Vad för det första gäller invändningen enligt vilken sökanden inte har beretts tillfälle att yttra sig muntligen under sammanträdet av Europaparlamentets presidium då det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015 antogs, räcker det att konstatera att varken den ifrågavarande förordningen eller den allmänna principen om rätten till försvar, ger sökanden rätt att höras vid ett formellt muntligt hörande. Möjligheten att yttra sig skriftligen är härvid nämligen tillräcklig för att säkerställa iakttagandet av rätten till försvar (se, analogt, dom av den 27 september 2005, *Common Market Fertilizers/kommissionen*, T-134/03 och T-135/03, EU:T:2005:339, punkt 108, samt dom av den 6 september 2013, *Bank Melli Iran/rådet*, T-35/10 och T-7/11, EU:T:2013:397, punkt 105). Det är även utrett att sökanden har kunnat göra gällande sitt skriftliga yttrande den 2 november 2016.
- 36 Vad för det andra gäller sökandens invändning att dess skriftliga yttrande av den 2 november 2016 inte meddelades till parlamentets presidium, kan det konstateras att det i punkterna 5 och 6 i skrivelsen från parlamentets generalsekreterare av den 10 november 2016, varigenom parlamentets presidium anmodades att anta det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015, hänvisas till dessa yttranden, vilket tyder på att de har beaktats. Det anges även att originalhandlingarna finns tillgängliga på begäran vid parlamentets sekretariat. Denna invändning kan således inte godtas.
- 37 För det tredje kan sökanden inte vinna framgång med sitt påstående att det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015 hade antagits och undertecknats före sammanträdet av parlamentets presidium, eftersom nämnda beslut hade översänts till sökanden via e-post den 21 november 2016 kl. 19.16, det vill säga innan detta sammanträde avslutades. Såsom parlamentet med fog har påpekat var det inte något som hindrade att ett förslag till beslut förbereddes före sammanträdet, såsom i förevarande fall. Parlamentet har vidare förklarat att detta beslut sändes till sökanden först efter det att presidiet hade diskuterat frågan och antagit det angripna beslutet. Tribunalen konstaterar att sökanden inte har förebringat någon bevisning till stöd för att detta sistnämnda påstående är felaktigt. Denna invändning kan således inte heller godtas.
- 38 Vad för det fjärde gäller sökandens argument att dess skriftliga yttrande av den 2 november 2016 inte har beaktats, kommenterats eller tillbakavisats av generaldirektören för parlamentets generaldirektorat för ekonomi eller av parlamentets generalsekreterare i meddelandet till parlamentets presidium av den 10 november 2016, konstaterar tribunalen att det i nämnda meddelande uttryckligen hänvisas till detta yttrande och det uppges däri att det har beaktats genom det ifrågavarande förslaget. Parlamentet kan således inte anses ha åsidosatt sökandens rätt till försvar i detta avseende. I den mån sökanden anser att det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015 inte på ett adekvat sätt bemöter de argument som sökanden har framfört i sitt yttrande, ankommer det på sökanden att bestrida beslutet i sak, vilket sökanden för övrigt har gjort inom ramen för sin andra grund som har åberopats till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015.
- 39 Talan kan således inte vinna bifall såvitt avser den andra delen av den första grund som sökanden har åberopat till stöd för sitt yrkande om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015.

- 40 Vad gäller den första delen av den första grunden som har åberopats till stöd för talan om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015, erinrar tribunalen om att enligt artikel 41.1 i stadgan, som har rubriken "Rätt till god förvaltning", har var och en rätt att få sina angelägenheter behandlade opartiskt, rättvist och inom skälig tid av unionens institutioner, organ och byråer.
- 41 Rätten att få sina angelägenheter behandlade opartiskt av unionens institutioner återspeglar en allmän princip i unionsrätten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 december 2017, Spanien/rådet, C-521/15, EU:C:2017:982, punkterna 88 och 89).
- 42 Enligt rättspraxis innebär principen om god förvaltningssed bland annat en skyldighet för den behöriga institutionen att omsorgsfullt och opartiskt pröva samtliga relevanta omständigheter i ett ärende (se, för ett liknande resonemang, dom av den 8 juni 2017, Schniga/CPVO, C-625/15 P, EU:C:2017:435, punkt 47).
- 43 Kravet på opartiskhet omfattar dels den subjektiva opartiskheten, det vill säga ingen av de av institutionens ledamöter som handhar ärendet får ge uttryck för partiskhet eller personliga förutfattade meningar, dels den objektiva opartiskheten, det vill säga att institutionen ska erbjuda tillräckliga garantier för att i detta avseende utesluta varje form av legitima tvivel (dom av den 11 juli 2013, Ziegler/kommissionen, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punkt 155, dom av den 20 december 2017, Spanien/rådet, C-521/15, EU:C:2017:982, punkt 91, och dom av den 27 mars 2019, August Wolff och Remedia/kommissionen, C-680/16 P, EU:C:2019:257, punkt 27).
- 44 När det mer specifikt gäller uttalanden som innebär att iakttagandet av opartiskhet kan ifrågasättas erinrar tribunalen om att det som ska tillmätas betydelse är uttalandenas verkliga innebörd och inte deras bokstavliga innehåll. Frågan huruvida uttalandena kan utgöra ett åsidosättande av rätten till god förvaltning, i synnerhet rätten att få sina angelägenheter behandlade opartiskt, ska dessutom prövas med hänsyn till de särskilda omständigheter under vilka dessa uttalanden har gjorts. Det ska särskilt prövas huruvida uttalandena endast understryker att det föreligger en risk för att tillämpliga regler åsidosätts eller uttrycker en förutfattad bedömning av ett slutligt beslut i detta avseende (se, för ett liknande resonemang, dom av den 30 september 2003, Atlantic Container Line m.fl./kommissionen, T-191/98 och T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245, punkterna 445 och 448).
- 45 Eftersom parlamentet förfogar över ett stort utrymme för skönsmässig bedömning ska den prövning som unionsdomstolen företar endast avse en kontroll av att reglerna för handläggning och motivering har följts, att uppgifterna om de faktiska omständigheterna är materiellt riktiga, att bedömningen av dessa omständigheter inte är uppenbart oriktig och att det inte förekommit maktmissbruk (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 maj 2009, VIP Car Solutions/parlamentet, T-89/07, EU:T:2009:163, punkt 56, samt dom av den 10 november 2015, GSA och SGI/parlamentet, T-321/15, ej publicerad, EU:T:2015:834, punkt 33). När unionens institutioner ges utrymme för sådan skönsmässig bedömning bör dock särskilt stor vikt läggas vid att de garantier som tillhandahålls av unionens rättsordning i fråga om administrativa förfaranden uppfylls, däribland kraven på god förvaltning och särskilt kravet på opartiskhet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 november 1991, Technische Universität München, C-269/90, EU:C:1991:438, punkt 14). När det gäller ett administrativt förfarande som avser komplicerade juridiska och bokföringsmässiga bedömningar kan det konstateras att parlamentet har ett visst utrymme för skönsmässig bedömning för att anta beslut gällande vilka av sökandens utgifter för räkenskapsåret 2015 som ska anses vara bidragsberättigande, i enlighet med bland annat artiklarna 7 och 8 i förordning nr 2004/2003.
- 46 Det är mot bakgrund av dessa överväganden som tribunalen kommer att pröva förevarande fall.
- 47 För det första anser sökanden att sammansättningen av parlamentets presidium i sig är tillräcklig för att detta organs opartiskhet ska ifrågasättas. Detta argument kan inte godtas av tre skäl.

- 48 För det första är parlamentets presidium ett kollegialt organ som består av parlamentets talman och fjorton vice ordförande, vilka samtliga röstas fram av parlamentets ledamöter enligt artiklarna 16 och 17 i den version av parlamentets arbetsordning som var i kraft vid den aktuella tidpunkten. Sammansättningen av detta organ syftar således till att avspegla den mångfald som finns inom parlamentet självt.
- 49 Vidare saknar det betydelse att en oberoende myndighet har inrättats enligt förordning nr 1141/2014 för att utföra vissa uppgifter i förhållande till politiska stiftelser på europeisk nivå, eftersom denna förordning inte är tillämplig på de omständigheter som ligger till grund för förevarande mål. Enligt artikel 41 i förordningen blev förordningen nämligen tillämplig först från och med den 1 januari 2017. Enligt artikel 18.4 i samma förordning, jämförd med artikel 5.1 i beslut av Europaparlamentets presidium av den 12 juni 2017 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning nr 1141/2014 (EUT C 205, 2017, s. 2), tillkommer under alla omständigheter behörigheten att anta beslut om ansökningar om finansiering alltid presidiet.
- 50 Såsom parlamentet med rätta har påpekat kan det slutligen konstateras att sökanden inte har framställt någon invändning om rättsstridighet med stöd av artikel 277 FEUF mot de bestämmelser som reglerar sammansättningen av parlamentets presidium och dess behörighet att anta beslut om finansiering av politiska partier och stiftelser på europeisk nivå, bland annat artiklarna 24 och 25 i den version av parlamentets arbetsordning som var i kraft vid den aktuella tidpunkten samt artikel 4 i presidiets beslut av den 29 mars 2004.
- 51 Vad för det andra beträffar en av ledamöterna av parlamentets presidium har sökanden gjort gällande att denna ledamot offentligt har gjort uttalanden som visar på bristande opartiskhet gentemot sökanden före presidiets sammanträde den 21 november 2016.
- 52 För att bedöma om det finns grund för sökandens invändning avseende de uttalanden som har gjorts av en ledamot av parlamentets presidium ska tribunalen beakta ett antal omständigheter, såsom innehållet i de ifrågavarande uttalandena, vilken ställning den person som har gjort uttalandena har och den roll som denna person faktiskt har haft i beslutsprocessen.
- 53 Vad gäller de ifrågavarande uttalandena ska det i förevarande fall påpekas att den politiska grupp som den berörda ledamöten av parlamentets presidium tillhör, den 17 november 2016, hade spritt ett pressmeddelande med det uttalande som nämnda medlem hade gjort, enligt vilket "[v]i förväntar oss att alla revisionsrapporter ska bekräftas under sammanträdet av Europaparlamentets presidium på måndag och att parlamentet ska avge ett bindande och otvetydigt svar" samt att "[d]essa medel ska återbetalas och att UKIP ska ansvara för den bedrägliga manipulationen av brittiska väljare". I detta pressmeddelande tillades att sökanden var ett politiskt parti på europeisk nivå som styrdes av UKIP (UK Independence Party).
- 54 Den 18 november 2016 offentliggjorde den berörda medlemmen av parlamentets presidium på sociala medier en kommentar enligt vilken "[d]et krävs en enorm dumdrighet för att hela tiden svartmåla [unionen] samtidigt som man illegalt inkasserar bidrag från [unionen]". Som svar på en kommentar från en utomstående användare av det sociala mediet tillade ledamoten följande: "Jag talar här om en bedräglig användning av unionens medel!"
- 55 I protokollet från sammanträdet av parlamentets presidium den 21 november 2016, som finns tillgängligt online på parlamentets webbplats och som tribunalen tillfrågade parlamentet om vid förhandlingen, omnämns att den ifrågavarande parlamentsledamoten deltog vid sammanträdet och i de diskussioner som ledde fram till antagandet av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015. Enligt protokollet gjordes det enda inlägget i diskussionen om denna punkt på dagordningen av just denna parlamentsledamot, vilket innebär att denna person måste ha spelat en aktiv roll under diskussionen även om beslutet antogs på förslag av parlamentets generalsekreterare.

- 56 Denna parlamentsledamot har således uttryckt sig på ett sätt som för en utomstående ger intryck av att hon hade en förutfattad mening om frågan före antagandet av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015. Hennes uttalanden begränsade sig nämligen inte till att konstatera att det förelåg en risk för åsidosättande av tillämpliga bestämmelser utan gav uttryck för att uttaget av medlen var "olagligt" och "bedrägligt". Även om denna parlamentsledamot varken var föredragande eller ordförande medgav parlamentet vid förhandlingen att den berörda ledamoten, tillsammans med en annan ledamot, var ansvarig för uppföljningen av akterna avseende finansieringen av politiska partier på europeisk nivå.
- 57 De argument som parlamentet anfört i dupliken, enligt vilka dessa uttalanden härrörde från en enda ledamot av dess presidium och endast tydde på att den ifrågavarande ledamoten hade granskat frågan dessförinnan och redan beslutat hur den skulle rösta, är vidare inte övertygande.
- 58 Den omständigheten att tvivlen gällande opartiskhet endast berör en enda person vid ett kollegialt organ med femton medlemmar är för det första inte nödvändigtvis avgörande med beaktande av att denna person hade kunnat utöva ett avgörande inflytanden under överläggningarna (se, för ett liknande resonemang och analogt, Europadomstolen, 23 april 2015, *Morice mot Frankrike*, CE:ECHR:2015:0423JUD 002936910, 89 §). Det ska i detta hänseende erinras om den aktiva roll som den berörda ledamoten spelade vid presidiets sammanträde, vilket framgår av protokollet.
- 59 När det för det andra gäller parlamentets argument att de omtvistade uttalandena endast angav hur den ifrågavarande ledamoten skulle komma att rösta, ska det påpekas att det inte endast är av betydelse att presidiet antar sina beslut på ett opartiskt sätt, utan även att det ger tillräckliga garantier för att i detta avseende utesluta varje form av legitima tvivel i detta avseende, i enlighet med den rättspraxis som anges ovan i punkt 43. Med hänsyn till det kategoriska och otvetydiga innehållet i dessa uttalanden som gjordes före antagandet av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015, konstaterar tribunalen att intrycket av opartiskhet allvarligt har äventyrats i förevarande fall.
- 60 Mot denna bakgrund kan inte parlamentet med framgång bestrida att ledamoten av dess presidium, som är upphovsman till dessa omtvistade uttalanden uttryckte sin personliga åsikt, eftersom ledamöterna i ett kollegialt beslutande organ i princip inte kan uttrycka sin åsikt offentligt om ett pågående ärende utan att det föreligger risk för att kravet på opartiskhet urholkas.
- 61 Parlamentet ska nämligen erbjuda tillräckliga garantier för att utesluta varje tvivel om sina ledamöters opartiskhet när beslut av administrativ karaktär antas, vilket innebär att ledamöterna ska avstå från att offentligt uttala sig i frågan huruvida politiska partier på europeisk nivå förvaltar de medel som beviljas på ett lämpligt sätt när akterna granskas.
- 62 Av ovanstående överväganden följer att talan ska vinna bifall såvitt avser den första delen av den första grunden som åberopats till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015.

Det påstådda åsidosättandet av artiklarna 7–9 i förordning (EG) nr 2004/2003

- 63 Som andra grund till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015 har sökanden gjort gällande att parlamentet åsidosatte artiklarna 7–9 i förordning nr 2004/2003 genom sin bedömning att vissa utgifter inte var bidragsberättigande, eftersom de hade använts för att finansiera nationella politiska partier och en folkomröstningskampanj. Sökanden bestrider särskilt denna bedömning i den mån den avser finansiering av vissa opinionsundersökningar i Förenade kungariket, för det första, betalningar till tre konsulter i Förenade kungariket, för det andra, och, vissa utbetalningar som är knutna till det belgiska Parti populaire (Volkspartij). För det fjärde bestrider sökanden att det angripna beslutet är välgrundat i den del utbetalningar till en leverantör på grund av en påstådd intressekonflikt bedömdes inte vara bidragsberättigande.

- 64 Med hänsyn till prövningen av den första grund som åberopats till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015, anser tribunalen att det vad avser den andra grunden endast finns anledning att pröva den invändning som gäller utgifterna för de opinionsundersökningar som genomfördes i sju medlemsstater i december 2015.
- 65 Sökanden har bestritt parlamentets bedömning att finansieringen av de opinionsundersökningar som genomförts i sju medlemsstater strider mot artikel 7.1 i förordning nr 2004/2003 om förbud mot indirekt finansiering av ett nationellt politiskt parti. Sökanden har dessutom bestritt att utgifterna för opinionsundersökningarna inte var bidragsberättigande på grund av förbudet mot att finansiera folkomröstningskampanjer enligt artikel 8 fjärde stycket i nämnda förordning.
- 66 Parlamentet har bestritt sökandens argument.
- 67 Parlamentet har påpekat att de opinionsundersökningar som gjordes efter parlamentsvalet i Förenade kungariket mellan juni och december 2015 delvis gällde nationella politiska frågor, men framför allt folkomröstningen om Brexit. I dupliken har parlamentet antytt att den opinionsundersökning som gjordes i sju medlemsstater innehöll frågor om Förenade kungarikets tillhörighet till unionen och väljarnas inställning till folkomröstningen om Brexit.
- 68 Som svar på tribunalens frågor vid förhandlingen gjorde parlamentet gällande att den opinionsundersökningar som genomfördes i sju medlemsstater var inriktad på Förenade kungariket och huvudsakligen avsåg folkomröstningen gällande Brexit, till förmån för UKIP.
- 69 När det gäller de opinionsundersökningar som gjordes efter parlamentsvalet i Förenade kungariket mellan juni och december 2015, framgår det av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015 att de utgifter som hänför sig till dem inte ansågs vara bidragsberättigande av två skäl, nämligen förbudet mot indirekt finansiering av ett nationellt politiskt parti enligt artikel 7.1 i förordning nr 2004/2003 och förbudet mot att finansiera folkomröstningskampanjer enligt artikel 8 fjärde stycket i samma förordning. Enligt det angripna beslutet avsåg opinionsundersökningarna nämligen huvudsakligen folkomröstningen gällande Brexit och vissa av dem avsåg även delvis frågor gällande nationell politik.
- 70 Enligt artikel 7.1 i förordning nr 2004/2003 får finansiering av politiska partier på europeisk nivå ur Europeiska unionens allmänna budget eller från någon annan källa inte användas för att direkt eller indirekt finansiera andra politiska partier, i synnerhet inte nationella politiska partier.
- 71 Det rör sig om indirekt finansiering när ett nationellt politiskt parti erhåller en ekonomisk fördel genom att undgå kostnader som det borde ha burit, även om det inte sker någon direkt överföring av medel (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 november 2018, *Mouvement pour une Europe des nations et des libertés/parlamentet*, T-829/16, överklagad, EU:T:2018:840, punkt 72). Vid denna prövning är det lämpligt att beakta olika indicier som avser kampanjens innehåll och allmänhetens uppfattning samt geografiska och tidsmässiga indicier (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 november 2018, *Mouvement pour une Europe des nations et des libertés/parlamentet*, T-829/16, överklagad, EU:T:2018:840, punkt 83).
- 72 Vad gäller förbudet mot att finansiera folkomröstningar anges i artikel 8 fjärde stycket i förordning nr 2004/2003 att bidragsberättigande utgifter inte får användas för att finansiera folkomröstningar.
- 73 I sitt beslut av den 9 maj 2016 angav parlamentets presidium för övrigt att frågan huruvida en verksamhet som bedrivs av ett politiskt parti på europeisk nivå utgjorde en folkomröstningskampanj beror på vissa kriterier, nämligen för det första huruvida en eventuell planerad folkomröstning redan hade kommit till allmänhetens kännedom, även om den ännu inte hade varit föremål för ett officiellt tillkännagivande, för det andra, om det fanns ett direkt och uppenbart samband mellan den ifrågasatt verksamheten och den fråga som avses med folkomröstningen, och för det tredje, om

den ifrågavarande verksamheten tidsmässigt låg nära den planerade dagen för folkomröstningen, även om den var inofficiell. Parlamentet har inte bestritt att det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015 tillämpar de kriterier som anges i presidiets beslut av den 9 maj 2016.

- 74 Det är mot bakgrund av dessa överväganden som tribunalen ska pröva huruvida det angripna beslutet angående räkenskapsåret 2015 är välgrundat, i den mån de utgifter som har samband med opinionsundersökningarna i sju medlemsstater inte bedömdes vara bidragsberättigande.
- 75 Det framgår av den handling som innehåller resultaten av opinionsundersökningarna att de genomfördes i de sju medlemsstaterna Belgien, Frankrike, Ungern, Nederländerna, Polen, Sverige och Förenade kungariket, på ett urval av omkring 1 000 personer i varje stat. Frågorna som var desamma i de sju medlemsstaterna avsåg medlemsstaternas tillhörighet till unionen, hur deltagarna skulle rösta vid en eventuell folkomröstning om medlemskap i unionen, reformen av villkoren för medlemskap i unionen, Förbundsrepubliken Tysklands hantering av flyktingkrisen, flyktingmottagandet i var och en av de sju medlemsstaterna, säkerhetshoten inom de sju medlemsstaterna och de sju medlemsstaternas deltagande i en europeisk väpnad styrka samt Schengenområdet.
- 76 Det kan för det första konstateras att den del av opinionsundersökningarna i de sju medlemsstaterna som avsåg Förenade kungariket omfattas av tillämpningsområdet för det förbud mot att finansiera folkomröstningskampanjer som föreskrivs i artikel 8 fjärde stycket i förordning nr 2004/2003. Lagstiftningen gällande folkomröstningen i Förenade kungariket godkändes nämligen slutgiltigt i december 2015, det vill säga vid tidpunkten för denna undersökning, och innehållet i denna del anknöt i stor utsträckning till folkomröstningen.
- 77 Det kan däremot konstateras att dessa överväganden inte är tillämpliga vad gäller de opinionsundersökningar som genomfördes i de sex andra medlemsstaterna, där ingen folkomröstning planerades. Parlamentet har dessutom inte anfört, och än mindre visat, att denna del av opinionsundersökningarna kunde ha någon betydelse för folkomröstningskampanjen gällande Brexit i Förenade kungariket. I detta hänseende kan denna del av opinionsundersökningarna inte anses syfta till att finansiera en folkomröstningskampanj.
- 78 Vad för det andra gäller förbudet mot indirekt finansiering av ett nationellt politiskt parti, kan parlamentets argument, att de opinionsundersökningar som avsåg de sex övriga medlemsstaterna skulle vara till nytta för UKIP, inte godtas. Det har nämligen inte visats att innehållet i dessa opinionsundersökningar skulle kunna vara till nytta för UKIP. Denna del av opinionsundersökningarna har vidare utförts i sex andra medlemsstater än Förenade kungariket, i vilka UKIP inte är etablerat.
- 79 Av ovanstående överväganden följer att talan ska vinna bifall såvitt avser denna grund.
- 80 Med hänsyn till tribunalens bedömning i punkterna 62 och 79 ovan ska det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015 ogiltigförklaras.

Yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017

- 81 Sökanden har åberopat tre grunder till stöd för sitt yrkande om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017. Som första grund har sökanden gjort gällande att principen om god förvaltningssed och rätten till försvar har åsidosatts. Den andra grunden avser åsidosättande av artikel 134 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 av den 25 oktober 2012 om finansiella regler för unionens allmänna budget och om upphävande av rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 (EUT L 298, 2012, s. 1) (nedan kallad budgetförordningen) och artikel 206 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1268/2012 av den 29 oktober 2012

om tillämpningsföreskrifter för förordning nr 966/2012 (EUT L 362, 2012, s. 1) (nedan kallade tillämpningsföreskrifterna för budgetförordningen). Den tredje grunden avser åsidosättande av proportionalitetsprincipen och principen om likabehandling.

Påståendet att principen om god förvaltningssed och rätten till försvar har åsidosatts

- 82 Den första grund som åberopats till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017 består av två delar. Som första delgrund har sökanden gjort gällande att parlamentet har åsidosatt principen om god förvaltningssed och artikel 41 i stadgan. Sökanden har i detta hänseende hänvisat till sina argument inom ramen för den första delen av den första grund som anförts till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet avseende räkenskapsåret 2015, vilka anges i punkt 23 ovan.
- 83 Som andra del av den första grunden till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017 har sökanden gjort gällande att rätten till försvar, i synnerhet rätten att höras, enligt artikel 41.2 a i stadgan och artikel 224 i den version av parlamentets arbetsordning som var i kraft vid den aktuella tidpunkten, har åsidosatts. Till stöd för denna delgrund har sökanden för det första hänvisat till sina argument inom ramen för den andra delen av den första grund som anförts till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet avseende räkenskapsåret 2015, vilka anges i punkt 25 ovan. För det andra har sökanden tillagt att det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017 grundar sig på ett ”kompletterande yttrande” från externa revisorer gällande dess ekonomiska bärkraft, vilket sökanden inte har underrättats om och inte har kunnat yttra sig över. För det tredje har sökanden gjort gällande att det angripna beslutet har påverkat sökanden negativt, eftersom sökanden inte kunde erhålla den begärda bankgarantin och att detta slutligen ledde till dess likvidation den 26 april 2017.
- 84 Parlamentet har bestritt sökandens argument.
- 85 Vad gäller den första delen av den första grunden till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet avseende räkenskapsåret 2017, har sökanden hänvisat till de argument som anförts inom ramen för yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet avseende räkenskapsåret 2015, utan att åberopa någon bristande opartiskhet till följd av uttalanden från en ledamot av parlamentets presidium före antagandet av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017.
- 86 Av samma skäl som angetts i punkterna 40–50 ovan kan talan således inte vinna bifall såvitt avser den första delen av den första grund som åberopats till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet avseende räkenskapsåret 2017, med motiveringen att det är ogrundat, i den mån sökanden har åberopat en bristande opartiskhet hos parlamentets presidium på grund av dess sammansättning.
- 87 Vad beträffar den andra delen av den första grund som åberopats till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017 gällande åsidosättande av rätten att yttra sig, ska det inledningsvis påpekas att i enlighet med artikel 224.1 i den version av parlamentets arbetsordning som var i kraft vid den aktuella tidpunkten, prövade parlamentets presidium en ansökan om finansiering som ingetts av ett politiskt parti på europeisk nivå. Enligt punkt 5 i samma artikel ska presidiet, utom i de fall som avses i punkterna 1 och 4, innan det fattar beslut höra företrädare för det berörda politiska partiet.
- 88 Det kan således konstateras att artikel 224 i den version av parlamentets arbetsordning som var i kraft vid den aktuella tidpunkten inte innebär att politiska partier ges en specifik rätt att yttra sig innan parlamentets presidium fattar sitt beslut om deras ansökningar om finansiering.

- 89 Trots detta konstaterande avseende artikel 224 i den version av parlamentets arbetsordning som var i kraft vid den aktuella tidpunkten ska det prövas huruvida sökanden under förevarande omständigheter med framgång kan åberopa en rätt att yttra sig som följer direkt av artikel 41.2 i stadgan. Av rättspraxis framgår nämligen att rätten till försvar är en grundläggande unionsrättslig princip som ska iakttas även när den tillämpliga lagstiftningen inte uttryckligen föreskriver en sådan formföreskrift (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 november 2012, *M., C-277/11*, EU:C:2012:744, punkt 86, samt dom av den 9 juli 1999, *New Europe Consulting och Brown/kommissionen*, T-231/97, EU:T:1999:146, punkt 42).
- 90 När en person inger en ansökan till en unionsinstitution, särskilt en ansökan om finansiering, ska rätten att höras anses ha iakttagits när institutionen antar sitt beslut i slutet av förfarandet på grundval av omständigheter som har åberopats av sökanden, utan att ge denne ytterligare ett tillfälle att yttra sig utöver de argument som sökanden redan har kunnat framställa vid ansökans ingivande (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 december 1995, *Windpark Groothusen/kommissionen*, T-109/94, EU:T:1995:211, punkt 48, och dom av den 15 september 2016, *AEDEC/kommissionen*, T-91/15, ej publicerad, EU:T:2016:477, punkt 24; se även, för ett liknande resonemang och analogt, dom av den 30 april 2014, *Euris Consult/parlamentet*, T-637/11, EU:T:2014:237, punkt 119).
- 91 Det är i undantagsfall möjligt att åberopa ett åsidosättande av rätten att höras när unionsinstitutionen grundar sitt beslut på rättsliga eller faktiska överväganden som sökanden inte hade kännedom om eller på annan bevisning än den som har tillhandahållits av sökanden (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 december 1995, *Windpark Groothusen/kommissionen*, T-109/94, EU:T:1995:211, punkt 48, dom av den 30 april 2014, *Euris Consult/parlamentet*, T-637/11, EU:T:2014:237, punkt 119 och dom av den 15 september 2016, *AEDEC/kommissionen*, T-91/15, ej publicerad, EU:T:2016:477, punkt 24) eller när unionsinstitutionen har invänt mot ett visst beteende hos sökanden utan att denne bereds tillfälle att på ett ändamålsenligt sätt tillkännage sin ståndpunkt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 juli 1999, *New Europe Consulting och Brown/kommissionen*, T-231/97, EU:T:1999:146, punkterna 5 och 42–44). Det kan även påpekas att vad gäller betalning av importavgifter, har domstolen bedömt att rätten till försvar har åsidosatts när sökanden inte har beretts tillfälle att yttra sig vad avser relevansen av de omständigheter och handlingar som unionsinstitutionen har beaktat (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 november 1991, *Technische Universität München*, C-269/90, EU:C:1991:438, punkt 25, dom av den 19 februari 1998, *Eyckeler & Malt/kommissionen*, T-42/96, EU:T:1998:40, punkterna 86–88, och dom av den 17 september 1998, *Primex Produkte Import-Export m.fl./kommissionen*, T-50/96, EU:T:1998:223, punkterna 63–71).
- 92 Det är mot bakgrund av dessa överväganden som tribunalen ska pröva sökandens invändning.
- 93 I förevarande fall utgör det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017, för det första, onekligen en enskild åtgärd som går sökanden emot, i den mening som avses i artikel 41.2 i stadgan.
- 94 I motsats till vad parlamentet har gjort gällande, rör det sig, för det andra, om en åtgärd som påverkar sökanden negativt. Beslutet att bevilja finansiering är nämligen förenat med villkor som medför icke försumbara krav, bland annat en skyldighet att ställa en bankgaranti och begränsningen av förfinansieringen till 33 procent av det maximala bidragsbeloppet (se, för ett liknande resonemang och analogt, dom av den 23 oktober 1974, *Transocean Marine Paint Association/kommissionen*, 17/74, EU:C:1974:106, punkterna 15–17, avseende åsidosättande av rätten att höras vad gäller beviljande av ett undantag som är förenat med villkor enligt artikel 101.3 FEUF).
- 95 För det tredje har sökanden anfört att det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017 grundar sig på ett ”kompletterande yttrande” från externa revisorer gällande sökandens ekonomiska situation, vilket sökanden inte har underrättats om och inte har kunnat yttra sig över.

- 96 Även om parlamentet har medgett att det ”kompletterande yttrandet” som sådant inte delgavs sökanden före antagandet av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017, kan det konstateras att i de skrivelser från parlamentets generalsekreterare av den 10 november och den 5 december 2016, i vilka presidiet uppmanades att anta de angripna besluten, vilka sökanden själv har tillhandahållit, omnämns de externa revisorernas tvivel gällande sökandens ekonomiska situation. Sökanden har, som svar på en fråga vid förhandlingen, gjort gällande att den delgetts en kopia av generalsekreterarens skrivelse av den 10 november 2016 under samma månad. Dessa tvivel beträffande sökandens ekonomiska livsduglighet återfanns även i de externa revisorernas rapport av den 18 april 2016, som sökanden har medgett att den tog del av genom en skrivelse av den 10 maj 2016 till de externa revisorerna.
- 97 Med beaktande av att sökanden hade kännedom om att dess ekonomiska situation hade ifrågasatts vid antagandet av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017, kan sökanden inte med framgång åberopa ett åsidosättande av rätten att yttra sig över de faktiska omständigheter som sökanden redan hade kännedom om innan det angripna beslutet antogs.
- 98 Av ovanstående överväganden följer att talan inte kan vinna bifall såvitt avser den första grunden till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017.

Påståendet att artikel 134 i budgetförordningen och artikel 206 i tillämpningsföreskrifterna för budgetförordningen har åsidosatts

- 99 Som andra grund till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017 har sökanden gjort gällande att begränsningen av förfinansiering till 33 procent av det maximala bidragsbeloppet, under förutsättning att en bankgaranti ställs, strider mot artikel 134 i budgetförordningen och artikel 206 i tillämpningsföreskrifterna för budgetförordningen.
- 100 Sökanden har i detta avseende hävdats att artikel 134 i budgetförordningen och artikel 206 i tillämpningsföreskrifterna för budgetförordningen ska tolkas i ljuset av artikel 204j i budgetförordningen, som infördes genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 1142/2014 av den 22 oktober 2014 om ändring av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 vad gäller finansiering av europeiska politiska partier (EUT L 317, 2014, s. 28). Sökanden anser sig inte ha befunnit sig i någon av de situationer som anges i denna bestämmelse för när bankgaranti ska krävas.
- 101 Sökanden har tillagt att begränsningen av förfinansiering till 33 procent av det maximala bidragsbeloppet under förutsättning att en bankgaranti ställdes är uppenbart felaktig, eftersom det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017 antogs med hänsyn till sökandens ekonomiska situation i slutet av år 2015 och inte vid den tidpunkt när åtgärderna vidtogs, det vill säga i december 2016. Detta har även bekräftats av den externa revisorn. Enligt sökanden var dess ekonomiska situation i december 2016 god. Sökanden har särskilt gjort gällande att den hade erhållit löften från potentiella donatorer och att flera nationella delegationer accepterade att höja sina avgifter med belopp på mellan 30 000 och 100 000 euro.
- 102 Slutligen har sökanden upprepat att den omständigheten att parlamentet har beaktat en extern revision av sökandens ekonomiska situation, som sökanden inte har fått ta del av, utgör ett åsidosättande av rätten till försvar.
- 103 Parlamentet har bestritt sökandens argument.
- 104 I artikel 134.1 i budgetförordningen, som har rubriken ”Säkerhet vid förfinansiering”, föreskrivs att den behöriga utanordnaren får, om så anses lämpligt och proportionellt från fall till fall och efter en riskanalys, ålägga mottagaren att ställa säkerhet i förväg för att begränsa de ekonomiska risker som är förknippade med utbetalning av förfinansiering.

- 105 Enligt artikel 206.1 i tillämpningsföreskrifterna för budgetförordningen får den behöriga utanordnaren utifrån en riskbedömning antingen kräva att mottagaren i förväg ställer en säkerhet på upp till samma belopp som förfinansieringen, utom om det gäller bidrag till låga belopp, eller dela upp betalningen i flera delbetalningar
- 106 Dessutom framgår det av artikel 6 i presidiets beslut av den 29 mars 2004 att bidraget, om inte presidiet beslutar annat, ska betalas ut som förfinansiering till stödmottagarna som ett engångsbelopp motsvarande 80 procent av det maximala bidragsbeloppet inom 15 dagar efter det att beslutet om beviljande av bidraget antogs. En förfinansiering på 100 procent av det maximala bidragsbeloppet är möjlig om bidragstagaren ställer en säkerhet i enlighet med artikel 206 i tillämpningsföreskrifterna för budgetförordningen, som täcker 40 procent av det beviljade bidraget.
- 107 Det framgår av en jämförelse mellan de bestämmelser som nämnts ovan i punkterna 104–106 att parlamentet har befogenhet att dels kräva att en bankgaranti ställs, dels begränsa beloppet för förfinansiering för att begränsa de ekonomiska risker som är förknippade med utbetalningen av förfinansieringen.
- 108 Av prövningen av de ovannämnda bestämmelserna i punkterna 104–106 följer att parlamentet förfogar över ett utrymme för skönsmässig bedömning för att fastställa dels om det föreligger en ekonomisk risk för unionen, dels vilka åtgärder som är lämpliga och nödvändiga för att skydda unionen. Parlamentet har i synnerhet ett utrymme för skönsmässig bedömning för att avgöra om det finns anledning att kombinera de båda typer av åtgärder som nämns i punkt 107 ovan och, i förekommande fall, bestämma beloppet för förfinansieringen.
- 109 Det är mot bakgrund av dessa principer som tribunalen ska pröva de argument som sökanden har anfört inom ramen för den andra grunden till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017.
- 110 För det första konstaterar tribunalen, såsom parlamentet med fog har gjort gällande, att artikel 204j i budgetförordningen, som infördes genom förordning nr 1142/2014, inte är tillämplig på omständigheterna i förevarande mål. Enligt artikel 2 i förordningen blev förordningen nämligen tillämplig först från och med den 1 januari 2017. Under alla omständigheter är sökandens tolkning av nämnda bestämmelse felaktig, eftersom det framgår av dess ordalydelse att parlamentet kan kräva att en säkerhet ställs i förväg, när det politiska partiet löper i fråga löper en omedelbar risk att bli föremål för bland annat konkurs eller likvidation och inte endast om partiet redan befinner sig i en sådan situation.
- 111 För det andra var det inte felaktigt av parlamentet att den 12 december 2016, vid den tidpunkt då det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017 antogs, beakta det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015. Detta beslut antogs endast några dagar tidigare, det vill säga den 21 november 2016, och i detta hade parlamentet fastställt att beloppet på 500 615,55 euro inte var bidragsberättigande och begärt återbetalning av 172 654,92 euro. Det var dessutom inte fel av parlamentet att beakta det ”kompletterande yttrandet” från den externa revisorn, som på grundval av tillgängliga uppgifter innebar att sökandens ekonomiska situation ifrågasattes då ytterligare egna medel saknades.
- 112 Även om diskussionerna vid sökandens styrelsemöte den 6 december 2016 och bolagsstämman samma dag hade påkallats på grund av nödvändigheten av att erhålla ytterligare resurser till ett belopp av 100 000 euro, innehåller protokollet från dessa möten inte några uppgifter som tyder på att detta belopp skulle komma att erhållas.
- 113 Mot denna bakgrund anser tribunalen att parlamentet, utan att göra en uppenbart oriktig bedömning, kunde fastställa att det fanns en ekonomisk risk för unionen till följd av att sökanden eventuellt skulle beviljas bidrag för räkenskapsåret 2017.

- 114 Vad gäller sökandens argument att rätten till försvar har åsidosatts med avseende på det ”kompletterande yttrandet”, vilket utgör en upprepning av den andra delen av den första grund som åberopats till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017, kan detta argument inte godtas av samma skäl som angetts ovan i punkterna 87–95.
- 115 Av ovanstående överväganden följer att talan inte kan vinna bifall såvitt avser den andra grunden som åberopats till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017.

Huruvida proportionalitetsprincipen och principen om likabehandling har åsidosatts

- 116 Sökanden har, inom ramen för den tredje grunden som åberopats till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017, åberopat åsidosättande av dels proportionalitetsprincipen, dels principen om likabehandling.
- 117 För det första har sökanden gjort gällande att det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017 strider mot proportionalitetsprincipen, eftersom parlamentet hade kunnat vidta alternativa åtgärder, till exempel att bidraget skulle dras in om bidragstagaren försattes i konkurs eller likvidation, eller alternativt begränsa förfinansieringen till 33 procent av bidragsbeloppet utan krav på en bankgaranti.
- 118 För det andra har sökanden åberopat att principen om likabehandling har åsidosatts genom att parlamentet hade gett andra bidragstagare, vars ekonomiska situation också hade ifrågasatts, möjligheten att själva föreslå åtgärder för att förbättra sin ekonomiska situation. Trots att detta övervägdes hade parlamentet emellertid inte medgett sökanden denna möjlighet och beslutade direkt att begränsa beloppet för sin förfinansiering, med kravet på att en bankgaranti ställdes.
- 119 Parlamentet har bestritt sökandens argument.
- 120 Tribunalen erinrar härvid om att proportionalitetsprincipen, vilken ingår bland de allmänna principerna i unionsrätten, innebär att unionsinstitutionerna i sitt handlande inte får gå utöver vad som är ändamålsenligt och nödvändigt för att uppnå de legitima mål som eftersträvas med de aktuella bestämmelserna. När det finns flera ändamålsenliga åtgärder att välja mellan ska den åtgärd väljas som är minst ingripande (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 juni 2009, Agrana Zucker, C-33/08, EU:C:2009:367, punkt 31).
- 121 Såsom angetts ovan i punkterna 107 och 108 följer det av de bestämmelser som är tillämpliga i förevarande fall att parlamentet förfogar över ett utrymme för skönsmässig bedömning för att fastställa dels om det föreligger en ekonomisk risk för unionen, dels vilka åtgärder som är lämpliga och nödvändiga för att skydda unionen.
- 122 Sökanden har inom ramen för denna grund bestritt att de åtgärder som parlamentet har vidtagit är nödvändiga, det vill säga begränsningen av förfinansieringen till 33 procent av det maximala bidragsbeloppet och kravet på bankgaranti.
- 123 Det kan emellertid konstateras att de alternativa åtgärder som sökanden har föreslagit inte skulle ha gjort det möjligt att på samma sätt skydda unionens finansiella intressen, såsom de åtgärder som vidtagits av parlamentet. Även om parlamentet beslutar att dra in bidrag till en bidragstagare som har försatts i konkurs eller befinner sig i likvidation innebär inte detta att parlamentet eventuellt kan återfå de utbetalda medlen. Detsamma gäller en enkel begränsning av förfinansieringen till 33 procent av bidragsbeloppet utan något krav på en bankgaranti. En sådan åtgärd kan inte garantera att parlamentet med framgång kan återkräva de medel som betalats ut.

- 124 Med hänsyn till parlamentets utrymme för skönsmässig bedömning vid fastställandet av vilka åtgärder som är lämpliga och nödvändiga för att skydda unionen från en ekonomisk risk, kan sökandens invändning om att proportionalitetsprincipen har åsidosatts inte godtas.
- 125 Principen om likabehandling utgör en allmän princip i unionsrätten för vilken icke-diskrimineringsprincipen är ett särskilt uttryck. Enligt domstolens fasta praxis innebär denna princip att lika situationer inte får behandlas olika och att olika situationer inte får behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling (se dom av den 5 juli 2017, Fries, C-190/16, EU:C:2017:513, punkterna 29 och 30).
- 126 Av protokollet från parlamentets presidiums sammanträde den 12 december 2016, under vilket det angripna beslutet angående räkenskapsåret 2017 antogs, framgår att presidiet hade vidtagit liknande åtgärder för att minska den ekonomiska risken avseende sju bidragstagare, däribland sökanden.
- 127 Det är visserligen riktigt att parlamentet, enligt generalsekreterarens skrivelser till presidiet av den 5 september 2016 angående andra bidragstagare och av den 10 november 2016 angående sökanden, övervägde att efterfråga åtgärder som skulle förbättra den ekonomiska situationen för vissa bidragstagare. Denna möjlighet övervägdes dock vad gäller samtliga bidragstagare inom ramen för ansökningar om bidrag som avsåg räkenskapsåret 2017. Det finns inte heller någon indikation på att parlamentet faktiskt hade erbjudit vissa bidragstagare, men inte sökanden, denna möjlighet.
- 128 Av ovanstående överväganden följer att tribunalen inte kan godta sökandens invändning att principen om likabehandling har åsidosatts och att talan således inte kan vinna bifall såvitt avser någon del av den tredje grund som åberopats till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017.
- 129 Talan om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017 ska följaktligen ogillas.

Rättegångskostnader

- 130 Enligt artikel 134.3 i rättegångsreglerna ska vardera parten bära sina rättegångskostnader, om parterna ömsom tappar målet på en eller flera punkter. Eftersom det i förevarande fall endast är yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2015 som har bifallits, medan yrkandet om ogiltigförklaring av det angripna beslutet avseende räkenskapsåret 2017 avslogs, ska vardera parten bära sina rättegångskostnader, inklusive kostnaderna för det interimistiska förfarandet.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (åttonde avdelningen i utökad sammansättning)

följande:

- 1) Europaparlamentets beslut av den 21 november 2016 varigenom vissa utgifter förklaras inte vara bidragsberättigande avseende räkenskapsåret 2015 ogiltigförklaras.**
- 2) Talan om ogiltigförklaring av Europaparlamentets beslut FINS-2017-13 av den 12 december 2016 varigenom sökanden beviljas bidrag för räkenskapsåret 2017 ogillas.**
- 3) Alliance for Direct Democracy in Europe ASBL och Europaparlamentet ska bära sina rättegångskostnader, inklusive kostnaderna för det interimistiska förfarandet.**

Collins

Kancheva

Barents

Passer

De Baere

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 7 november 2019.

Underskrifter